

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
Nagy u. t. c. z. Jóna-ház, 1704. sz. alatt.
Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adtnak. Bérmentelen levelek csak ísmert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy órára 1 frt.
HIRDETÉSI DÍJ:
50-hasas petitor egyszeri beiktatásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitást 4 hasas petitorért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
Kutasi Imre könyvnyomdája. Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.
Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, ugyanint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.

Hol keressük az ámitókat?

(T.) Nem lakván Debreczenben, néha bizony csakugy utána kullogok a napirendnek s megesik, hogy olyasmiről írok, mihez a lapok már alaposabban hozzá szólnak, ámde mert vannak fontos tárgyak, melyek megérdemlik, hogy többször is hozzájuk szóljon az ember, — veszek magamnak bátorságot arra, hogy a bírói szabadság kérdéséhez szintén hozzá szólnak és kimutassam: hol kelljen keresni az ámitókat? — Köztünk-e, kik azt állítjuk: működünk úgy, hogy kezünkben legyenek a függetlenség kellékeinek minden eszközei s lehessünk függetlenek, mikor a sor arra kerül s érdekeink úgy hozzák magukkal; ámde nem akarunk függetlenek lenni addig, a míg az a függetlenség halál lenne reánk nézve? avagy azok: kik már is elakarják hitetni a nemzettel, hogy a függetlenség hullámai közé dobhatja magát bátran s nélkülözheti az uszómestert, mielőtt uszni tudna? — Kik elakarják hitetni a nemzettel: hogy a függetlenségi elv oly valami „amulet“, hogy a ki azt nyakába akasztja, az aztán már lehet korhely, lehet kötekedő és tele zsarnoki hajlamokkal; lehet reakcionárius: hanem azért becsületes derék ember és rettentően nagy hazafi.

Kimutattam például, hogy míg a függetlenek egyrészt a demokratáknak hizelegve a mágnásokot szidják, másrészt a mágnások után futkosnak; kimutattam: hogy Kossuth-tal meg a 48-czal ámitanak, de határozottan egyik elvet se merik sajátjoknak vallani; kimutattam, hogy a „hamisítatlan közvélemény“ tüzték zászlójukra, de minden áron azon vannak, hogy azt a közvéleményt meghamisítsák; és most kimutatom, hogy: — reakcionáriusok.

Ez a kérdés: Szabade vajjon a bírának a pártértekezleteken részt venniök? olyanok előtt, kik az egyéni szabadságról, a polgári jogról tiszta fogalommal birnak, — tehát ez a kérdés olyanok előtt még csak fel se merülhet, mert a mely hivatal valakit egyéni szabadságától, polgári jogától

megfoszt, az csak büntetésül adathatik és megbecstelenítője annak, ki azt elfogadni kénytelen. Az ilyen ember nem szabad ember többé, hanem rabszolga: mert a ki egyéni szabadságától és polgári jogától meg van fosztva, — az rabszolga, annak tekintetett és annak tekintetik mindenütt, olyan rabszolga, mint a milyenek voltak Rómában azok, kikkel a hatalmasok a könyveket másoltatták, és maguk helyett az észet és tanulmányt igénylő dolgokat végeztették.

És ime fellép a szélsőbal, a legfrivolabban kaczag a világ szeme közé s azon kijelentéssel: hogy ő a bírói szabadság védelmezésére lép föl, megakarja semmisíteni a bírói szabadságot. Helogobalus tettigy, vendégségre híván meg az embereket: aztán hóhérral és koporsóval traktálta őket; — meg VII. Ferdinánd spanyol király, ki midőn valakit szemben kegyeivel halmozott el, a mint az illető kilépett az ajtón, bérszolgák ragadták meg és börtönre vetették.

Ez a függetlenségi párt szabadelvűsége?

És miért e nagy védelmezése (!) a bírói szabadságnak, hogy nincs közsónet benne? Azért, mert a szélsőbal azt hiszi, hogy az intelligens bíró szélsőbali nem lehet; meg azt is hiszi, hogy a bíró a kormány által nevezetvén ki s az által léptetvén elő, tehát politikai szabadságát nem a szélsőbal érdekében fogja gyakorolni; ezért az a szabadelvű harc a bírói szabadság (!) érdekében. — Mert ha azt hinné a szélsőbal, hogy a bíró az ő polgári jogát szélsőbali érdekében fogja gyakorolni, — hanem a kormány azonképen korlátozza azt, a mint most a szélsőbal korlátozni akarná? — hát akkor méltóztatnának meghallgatni azt a lármát, a mit a szélsőbal a kormány ellen elkövetne; de tehetné is épen olyan joggal, a mely joggal reá olvassuk most: hogy a mit ő most önző pártértekből az egyéni és polgári szabadsággal szemben elkövetni akar: — az reakció.

A bíróság nem büntetés, nemszámítás a szabad emberek sorából, nem internálás a törvénykezés falai közé: hanem megbízatás a törvény-

nyek alkalmazását illetőleg s a bíró ezen kötelesség teljesítésének keretén kívül épen olyan szabad ember, mint bárki más; a törvény ugyan megtiltja neki, hogy politika klubbok tagja legyen (ámde még az is jogi vitatárgy: vajjon ezen tilalom helyes-e?) nem tiltja, nem tilthatja meg azonban: hogy mint olyan, ki választói joggal bír, részt ne vehessen a választásokat illető értekezleteken, vagyis hogy: szavazni szavazzon, ámde ne tájékozhasa magát!

A pártklubbokban vagy politikai testületekben való részvételt azon szempontból tiltja a törvény, mert ezen klubok vagy testületek az ő tagjaikra bizonyos fegyelmet gyakorolnak, a minek pedig a bírói szabadságot alárendelni nem lehet; ámde hogy a választások előtt tartatni szokott értekezletek nem klubok hanem egyszerű eszmecsere, — azt bizonyítani is felesleges; és hogy a bírának illető eszmecsere tiltva legyen? — az szájlatok. (Knebel). — A z r e a k c z i ó.

Ime a védelem, melyet a szélsőbal a bírák szabadságának érdekében elkövet; második kiadása a szélsőbali demokracizának, őszintéségnek és a hamisítatlan közvélemény istápolásának. Ez az a jog, melyet a függetlenségi „amulet“ az ő fanatikus bigottjainak megad. Ez az az igazságos küzdelem, még pedig az ellenzéki C á t ó v a l, I r á n y i v a l é l é n, kinek ezen fellépése valóban eszembe juttatja magát az igazi C á t ó t, ki míg Rómában az uszora ellen harcolt, saját tőkét a legnagyobb uszorára adta ki.

Igy vannak ők az ő fellépéseikkel rendszere: en, melyek mindig a szabadság, a népjog avagy jólét védelmének álarcza alatt történik, holott az semmi másnak, mint a minden más érdeket figyelmen kívül hagyó, fékezhetetlen pártértekezlet kifelé fordítása: a mely szentesít előtűnik minden eszközt s hazafisággá avatja az ámitást.

„Mondd meg nekem, hogy kivel társalogsz, és én megmondom, hogy ki vagy; — mond meg nekem, hogy mivel foglalkozol, és én meg-

mondok, hogy belőled mi lehet“.

— A renteconversio. Már tegnapi táviratainkban közöltük, hogy a képviselőház ülésében a pénzügyminiszter a hatszázalékos magyar aranyjárdék convertálásáról betérjesztette a törvényjavaslatot.

A műveletet e javaslat szerint lehetőleg az 1883. év végeig kell befejezni, az 1884. év végeig mindenesetre befejezendő. A számításra mely átlagos áron értékesítettek az új négy százalékos rentekötvények, a törvényjavaslatnak csak egy mondata nyújt alapot, ez a következő: a művelet befejezése után az ezen törvény alapján kibocsátott összes 4%-os aranyjárdék-kötvények után évi kamat fejében legfeljebb 21,800,000 aranyforint fizetessék. Ezen összeg mint évi 4%-os kamat 545,000,000 frt tőkének felel meg; ha a pénzügyminiszter 545,000,000 frt névértékű kötvényt akar értékesíteni, hogy a befolyó összegből 400 millió frt értékű kötvényt teljes névértékben beválthasson, akkor a négy százalékos új rentekötvények átlagos eladási árfolyama nem lehet kisebb 73.4%-nál, mert 545 millió frt névértékben 73.4%-al, értékesítve, 400,030,000 frtot eredményez.

A praeliminaris szerződést a Rothschild-csoport valamennyi képviselője aláírta.

— A tömeges kegyelmezésekre vonatkozólag a kir. főügyész korrendeletet bocsátott ki, melyből közöljük a következő részt: „A közbüntetések közül csakis oly jogerejűleg elítéltek vehetők fel, akik megelőzőleg büntet miatt fenytve még nem voltak, s az elítéltecsük indokál szolgált törvényszéget pusztán vétkez gondatlanságból, vagy a nyomozás inség, vagy végre a szenvedélyek pillanatnyi kitörése által ösztönözve követték el, az utóbbi két esetben büntetésüknek jelentékeny részét már kiállották, s kiknek megkegyelmezése szükségét szenvedő s ártatlan családtagjaikra való tekintettel különösen kivánatosnak látszik Kizárandók tehát a közbüntetésre nézve a visszaesők. Azokra nézve pedig, kik a törvényszéget a nyomozás inség, vagy a szenvedélyek pillanatnyi kitörése által ösztönözve követték el, különös kellék még az, hogy büntetésük jelentékeny részét már kiállották. Felveendő továbbá a javaslatba oly figyelmet érdemlő egyének is, a kik politikai természetű bűntetteket, vagy vétségek, felelősséget, vagy a uralkodóház tagjainak megsértése miatt tiltottak, s kiknek hátralevő büntetés ideje a közbéke és rend veszélyeztetése nélkül elengedhetőnek látszik. Hogy mindezek közül az érdemek csakis azon esetben hozhatók javaslatba, ha

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A puszták Lear királya.

Novella Turgenjeff Ivántól.
Fordította: Békési Ida
(Folytatás.)

Ilyesmit méltóztatik Volodkáról mondani? Erről a koldusról? Majd megmutatom én, hogy mint kell neki tánczolni! csak bizza reám. És különben miféle hatalommal bír ő? ... És a mi leányaimat illeti, ők kötelesek engem táplálni, ruházni, ápolni egészséges és beteg napjaimban egyaránt: utolsó óráimig.

Ugyan kérem mondja csak, hát nem kötelességük — legszentebb kötelességük-e az nekik? ... Különben is nem sokáig fognak már ők engemet látni!

A halál már nem a hegyek — hanem az én hátam mögött áll.

— Isten szent akarata a halált elküldeni — mondá anyám — a mi pedig őket illeti: az nekik mindenesetre legszentebb kötelességük.

Hanem Petrovits — ne vedd föl rosz neven — idősibik leányod Anna nagyon büszke egy teremtes: ezt az egész világ tudja.

A mi pedig a fiatalabbik leányodat illeti, az is olyan tekinteteket lövel — mintegy farkas.

— Nicolajevna Natália! — szakítá félbe Petrovits — ugyan hová gondol? ! Hogyan az én leányaim ... mondanák föl nekem az en-

gedelmességet? ! Oh még álmokba sem jutna ilyesmi ... eszdkbe!

Ok ... ellenem ... fordulnának? ! Én ellenem? ! tulajdon ... apjok ellen? !

No hiszen ... csak azt ... merészeljék! Hát az én átkom? Azt hiszi sokáig várna magára? ... Egész életökben féltek és rettegtek fölém: és most egyszerre — oh Mindenható Isten.

Hirtelen erős köhögési roham lepte meg Charloffot: mely majd hogy meg nem folytotta.

— Na hiszen jól van jól van! — mondá anyám — csak azt nem foghatom meg, hogy mire való volt az a birtok felosztás már most. Hiszen halálot után, így is úgy is, minden reájok maradt volna. Azt hiszem, hogy mindennek már megint buskomolyságot az oka.

— Ah! anyácskám — viszouzá Charloff nem minden mérég nélkül — mindig csak buskomolysággal ut arczon. Talán egy felsőbb hatalom az, mely most bennem működik; és kegyed mégis mindig csak buskomolyságról beszél. A birtok felosztást azért kezdeményeztem, mivel én magam akarom — saját belátásom szerint — megállapítani, hogy közülük ki-ki mit kapjon; a végre hogyha ezen jótéteményben általam részesültek, irántami halálatosságokat kifejtve, hűségesen teljesíthessék mindazt, mit jötevéjük elhatározott. Mert nagy kegy ám az ...

Itt aztán hangja ismét felmondta neki a szóiglatot.

— Na elég lesz már atyácskám, elég; mert különben majd megint előugrik a fekete csikó.

— Ah! Nicolajevna Natália! kérem ne

beszéljen nekem erről, mert az csakugyan a halál volt: mely lépten-nyomon követ. Isten önnel ... Magát meg urficiska okvetlen elvárom holnap.

Petrovits Márton eltávozott. Anyám utána pillantva jelentősegteljesen bölintgatott a fejével.

— Ez nem jót jelent — mondá halkan. Semmi jót nem jelent Vetted észre — folytatá felem fordulva — hogy a meddig csak beszélt, mindig úgy pislogott, mint mikor valakinek a nap süt a szemébe. Ez nagyon rossz jel. Az, ki így tesz, annak valami nagyon súlyos nyomja a szívét és nagy szerencsétlenség által van fenyegetve. Eredj el holnap hozzá Souvenirrel és Vikenti Ossipittal.

XI.

A jelzett napon, az ősz szakála, öreg, kövér, parádés becsis Alexis, hat sötét pejlóvat fogott be a négy üléses diszkocsiba, és aztán méltóságtelesen hajtott a portale elé.

A Charloff által insceurozandó jelenet, valamint azon ünneplényesség, melylyel azt tudtukra adá, nem téveszték el anyámnál a hatást. Ő maga rendelte el, a diszkocsiba való befogatást. Azon kívül nekem és Souvenirnek megparancsolá, hogy ünnepi ruhánkat vegyük fel: ezáltal pártfogoltjának különös tiszteletet akarván tanusítani. A mi Kviczinszkit illette, ő mindig fekete frakkot és fehér nyakkendőt viselt. Souvenir az egész ut folyamán alatt meg nem szünt szarka módjára fecsegni, és mindig azon föltevással tepeledött, hogy ugyan fog-e Charloff neki is valamit hagyományozni?

Aztán minden átmenet nélkül elkezdé szidni; farkasnak s pogányának nevezve őt.

Kviczinszki — egy komor, epés férfi, — már nem bírta tovább kiállani.

— Hát maga meg már nem férhet a bőrébe? mondá lengyeles kijetéssel a nélkül, hogy ilyen sok ostobaságot ne beszéljen. Hát már teljes lehetetlen, hogy egy kis ideig nyugodtan maradjon? Muszáj magának haszontalan (ez volt kedvencz kifejezése.) neveltségi fecsegéseit mindig napfényre hozni.

— H m! mindjárt ... mindjárt ... mindjárt — mormolá Souvenir mérgesen — aztán a kocsi ablakán pislogott kifelé kancsi szemével.

Alig mult el egy negyed óra s a lovak is alig izdattak még meg az új hám finom bőrkantárjai alatt s mi már Charloff háza előtt állottunk.

Kocsink a szélesen kitért kapu keresztül hajtattott be. A futár — kinek lába alig ért a nyergem tul — utóljára hallatá gyermekes figyelmeztető kiáltását. Ugyanekkor az öreg Alexis fölemelte könyökét, egy halk „brri“ hallatott s a kocsi megállott.

Egyetlen egy kutya sem fogadott ugatással. Sőt még a „dvorovi“ gyermekei is, — kiket rendes időben hosszú ingecskekben az udvaron motozva lehetett látni — nyom nélkül eltűntek.

Charloff neje, az ajtóküszöbön várt reánk. Arra jól emlékszem, hogy az tünt fel leginkább, hogy az ajtóhoz vezető uton két oldalt fiatal, zöld bikkfagalyak voltak a földbe ásva: épugy, mint pünkösztör.

— Ünneplényesség és mindenütt csak ün-

*) Dvorovi jobbágy, kta a háznál s udvarban előforduló munkáknál szoktak használni.

bünyvádi ügyök a mai napig bezárólag jogereji itéllettel befejezve lett: az szintén figyelemben tartandó.

A választási mozgalom kezdete városunkban.

Debreczen április 13.

Tegnap vette kezdetét a képviselő választási mozgalom, még pedig a péterfia-csapó-utcai I. kerületben, hol a közbizalom Kőrösi Sándor jogtanárt tüzte ki jelöltjéül. Mint tegnap már röviden említettük lapunkban, Géresy Kálmán vezetése alatt a választókerület legtekintélyesebb tagjaiból álló küldöttség jelent meg a szilárd, férfias jellemről ép úgy mint ritka alapos tudományáról széles körben ismert és becsült férfinál, mely alkalommal Géresy K. következő beszéddel szólította fel az ünnepeket.

Tisztelt hazafi, szeretett polgártársunk; A Debreczen városi I-ső választókerület szabad elvű és eddig semleges választóinak f. hó április 10-ikén tartott értekezlete megbízásából jöttünk önökhöz tisztelt Polgártárs, hogy a jövő országgyűlésre önt képviselő jelöltünknek felkérjük és megnyerjük. Jöttünk azért, mert ösmérjük Önnek multját, érdemeit bátor küzdelmét és férfiaságát akkor, midőn annak volt ideje szabadságharcunkban, ösmérjük szenvedéseit, melyeknek a börtön levegőjében éveken keresztül alávettette volt, kitartását melyel börtönének sanjuru esztendeit arra fordította, hogy magát a tudományokban öregbitse, és kiszabadítása esetére magában a megfogott magyar társ dalonak egy mivelt hasznavehető munkásságra képes tagot adjon. Tudjuk hogy pályája azóta is a folytonos becsületes munkásságnak volt szakadatlan folytatása, mind a polgári, mind a tudományos téren.

Sőt azt is tudjuk, hogy pártállásra nézve nem tartozik azon lekötelezettek közé, kik bár melyik párt véleménye és elvei minden áron vallására lelkiismeretüket lenyűgözték volna; mert egészen más egy országgyűlési képviselő, ki már a pártfegyelmek kell, hogy alavette legyen, egészen más egy polgár, ki nagyban csatlakozik ugyan valamelyik párt alapfogalatahoz, de a ki sok dologban fentartja magának azt, hogy meggyőződését módosíthassa és függetlenül tegye. A mi szabadelvű pártunk áll legtovább attól, hogy tagját felett olyan-nemű zsarnokságot gyakoroljon, mint egy másik párt, melyet megnevezni nem akarok, mert névtelenül is rá lehet ismernünk. A mely párt tagjainak főtartásul program gyanánt azt adja, „gyűlöld a magyar kormányt, nemzedet kormányát. Tagadd el hogy az magyar, sőt állítsd, hogy az nemzedet vesztere készakarva tör; gyűlöld mindenek felett egy férfit, mert egy férfit gyűlölni ez az első és nagy parancsolat.“ Mi ilyen terrorizmust gyakorolni nem óhajtunk, mi nekünk elég ezt mondani: „Multad és jelenre tekintve lehetetlen, hogy ne szerezd hazádat, hiszünk, hogy uralomvágy, népszerűség gonosz hajhászata hiúság vagy rossz vér és gyűlölet el nem csábít, képességed van arra, hogy itélni tudj, kövesd kebled sugallatát.“

Minthogy Önt, t. polgártársunk olyan férfiak ösmérjük, kit nem a gyűlölet és uralomvágy vezérel (az uralomvágy nem azoknál van legnagyobb mértékben a kik az uralmon vannak, hanem azoknál kik az uralomra vágyanak, az el nem érhetett uralom vágyának pedig edes testvére a gyűlölet azok iránt, kik az uralmon vannak,) hanem hazájának a közjónak szerete fog vezérelni, felkérjük Önt, hogy képviselőjelöltünk legyen. És megígérjük Önnek egy olyan párt öszinte támogatását, mely multkor vesztes volt ugyan, de a mely az igazság, hazafiság alapján állva, győzelmeiről meg van győződve, és azért küzdeni is szándékozik.

nepélyesség. — mondá Souvenir: ki legelőször ugrott ki a kocsiból.

Es csakugyan, minden egy bizonyos ünnepies színezettel bírt.

Charloff veje bársony, selyem-csokros nyakkendőt és rendkívül szűk fekete frakkot vett fel. A háta mögött kikukucskáló Maxinka oly erősen bepomádézta magát; — hogy az — a szőz szoros értelmében csurgott a hájából.

A vendégszobába léptünk, melynek közepéről Charloff hegyhez hasonló alakja merült fel lassacskán. Nem tudom, hogy mit érezhetett Souvenir és Kviczincki e hatalmas egyéniség látására; de annyi igaz, hogy engem félelmetes tisztelettel töltött el. Szürke, felálló-gallérú kabát volt rajta, azt bizonyosan anno tizenkettőben mint nemzetőr viselte. Mellét a famozus bronz érem díszíté, míg oldalán egy piri kard fityegett. Bal keze kardja markolatán nyugodott, míg jobb keze egy pirospostóval bevont asztalra volt plasszirozva. Az asztalon két tele irt papiros hevert. Charloff nem mozdult, de még csak nem is lélegzett erősen. Oh! és minő méltóság rejtett magatarásában és megjelenésében! Minő bizalmat helyezett önmagában és sérthetetlen hatalmában! Alig hogy egy gyöngye fejbőlütással üdvözölt; és aztán egy sor székre mutatva, halk „kerem“ el hallatott.

A szoba jobboldali falának mentében Charloff két leánya állott ünnepi ruhákba öltözve. Anna zöld és violaszínű rikitő ruhába, sárga övvel. Eulampia rózsaszínű piros sálalokkal díszített ruhába volt öltözve. Mellette Scitkoff páváskodott udonat ujj egyenruhájában; a reudes, buta, várakozásteli

Mire Kőrösi Sándor körülbelül következőleg válaszolt:

Tisztelt választó polgártársak!

Igen megtisztelve érzem magam azon felhívás által, melylyel Önök sz. kir. Debreczen város első kerülete választói nevében, a legközelebb bekövetkezendő országgyűlési képviselőválasztás alkalmával, a képviselői jelöltség elfogadására felszólítottak. A mire Önök engem felhívtak: az a polgári élet-pálya legmagasabb csúcsa. Bármely kerület részéről jelöltettem volna is ki az országgyűlési képviselői állásra, személyiségem jelentéktelensége érzetében nagy megtiszteltetésnek vettem volna. Mennyivel nagyobb megtiszteltetésnek kell tekintenem, midőn Debreczen város, a magyar nemzetiség Moszkauja, egyik választókerületének értelmes és felvilágosult polgárai részéről intéztetik hozzám a felhívás, hogy e kerület képviselőjelöltségét fogadjam el. Fokozódik a csekélységem iránt nyilvánítt bizalom értéke, ha meggondolom, hogy polgártársaim bizalma azon kerületből fordul felém, melyet több országgyűlési időszakon át oly kitünő államférfi képviselt, mint Tiszta Kálmán, ki hat év óta hazánk kormányá elém áll s azt oly körültekintő, óvatos bő cselességgel, mint visszaretentetlen vas erőlyvel vezérli.

Valóban alig talállok szavakat köszönetem kifejezésére.

Bármily legyen önk felhívásának eredménye, én magában a kijelölés tényében személyiségem értékét túlhaladó kitüntetést látok, s polgártársaim bennem helyezett bizalmát megköszönöm.

A mi már a hozzám intézett felhívás tárgyát illeti: arra a következőkben vagyok bátor válaszolni.

Méltóztatnak tudni, hogy én a legközelebbi éveken a viharos politikai pártküzdelmekről visszavonultam, s munka erőmet részben a debreczeni jogakadémia ifjusága szakképzésének, részben a hazai jogirodalom művelésének szenteltem. — E szellemi munka gyönyört és nyugalmat szerzett nekem.

Most tisztelt polgártársaim engem arra hívnak fel, hogy e tudományos munkásságot félbeszakítva, az ideigazgató politikai pályára lépjek s a jelenleg — fájdalom! — féket vesztett politikai pártélet ocsmányi zabaja vegyüljek. Másutt sincs a politikai életpálya rózsákkal hintve, de annyira még sem visszariasztó az, mint jelenleg hazánkban, hol a félrevezetett polgárok ezrei által hazaárulónak kiáltatik ki azon Tiszta Kálmán, ki éjelt napot egygyé tesz, hogy hazája hajóját a Scylla és Charibdis sziklaiba ütköztetéstől megóvja. — Nem igen vonzó jelenség ez azokra, kik képviselőül nem önző cselékek előmozdítása, de a haza közbizalma munkálása végett óhajtanak megválasztatni.

Bármily megtisztelő is a képviselői állás ha csak saját nyugalmat tekinteném: arra kérném önéket, méltóztatassanak bizalmukkal mást megajándékozni. — Ámde érzem, hogy kötelemem vannak, hazám, nemzetem, városom és polgártársaim iránt, s a kötelesség érzet azt parancsolja nekem, hogy t. polgártársaim felhívását parancsnak vegyem, s annak engedelmeskedjem.

Kijelentem tehát, hogy ha a választópolgártársak közgyűlésében elmondandó programm

arczkifejezéssel: valamint arczán a közönségesnél nagyobb mennyiségű haramcsepekkel. A baloldali falon a pap ült, dohányzást köpött talárjában, öreg ember serte hajzattal. Ez a halyzat, a homályos, buskomoly szemek, azok a nagy, érdes kezek, mik neki is terhére voltak szegénykének s melyek tuskók módjára heverték térdein — a talár alól kikandikáló durva, mázos csizmák, mindezek örömtelen, fáradtságos, sivar életről tanuskodtak, bizony hiába! szegény volt az eklézsia.... Közvetlen mellette az „ispravnik“ ült. Halvagy, kövér, tisztán kis ember, lócs lábakkal, párnázott kacskokkal, rövidre nyírott fekete bajuszjal s örökké vitor — noha kaján — mosolyal az arczán. Ez az ember zsarnok volt. Hanem azért nemcsak az urak, de még a parasztok is annyira megszokták, hogy végül meg is szerették. Apró fekete medveszeméit egészen elfogulatlanul jártatá körül a szobában, gunyos arczkifejezése kíséretében. Látszott rajta, hogy az egész procedura mutatásait okozott neki. Más különben ő csak is a kiállításba helyezett reggelinek s a pálinkának örövendett.

A mellett ült szikár nótárius bosszu arczával s orrától füléig érző szakállal (mint a hogy I-ső Sándor csár alatt divott) ellenben a legőszintébb buzgalommal vett részt, a cze remóniákban, minélfogvást komoly, nagy szeméit szüntelen a ház urára szögezé ajkait meg a rendkívüli nagy részvét miatt szüntelen mozgató; a nélkül azonban hogy egy szót is szóló volna. Souvenir mellé telepedett s elkezdett vele susogó hangon beszélgetni. De még ezt

*) Ispravniknak nevezik Oroszországban a kerületnek első terdörjét, ki ugyszólván falusi tanácsnok.

beszédemben előadandó nézeteim, elveim és pártállásom helyesletetni fognak, a képviselőjelöltséget a debreczeni első választókerületben elfogadom.

Mik az én nézeteim jelenleg? azt választó polgártársaim előtt előfogom adni. — Most előre csak annyit vagyok bátor jelezni, hogy én teljes életemben hazánk állami függetlenségé mellett küzdöttem, még pedig nemcsak szóval, de karddal is kezembem. E nagy eszméért halálra ítéltettem, s a halálítélet átváltoztatásával öt évi börtönt szenvedtem. — E nagy elvről tehát eddig sem le nem mondtam, sem mig élek lemondani nem fogok. — De miután a nemzet nagy többségének akarata az 1867. 12. t. cikkben foglalt kijegyzési közjogi törvényt elfogadta s királyunkat megkoronázta, mint alkotmányos polgár meghajlok a nemzet többségének akarata előtt, s e törvényt tisztelesen tartom. — Mivel e törvény csak azon tényezők beleegyezésével lenne megváltoztatható mely tényezők azt létrehozták; mivel e tényezők hangulata után itélve. ez időszertem e beleegyezést megnyerni nem lehetne, a jogot kidobva lábaink alól pedig az erőszak terére lépni nem óhajtok: időszertülennék, sőt károsnak tartom a közjogi kérdések feszegetését, hanem azt tartom részünkről eszélyesnek, hogy az 1867-iki kiegyezési törvényben megszerzett tért használjuk fel hazánk belügyei rendezésére, — s magyar nemzetiségünk megerősítésére. — Teremtünk rendezett, anyagiilag és szellemileg erős Magyarországot s bizzuk utódainkra a „personal unión alapuló“ állami függetlenségünk kivívását.

A szabadelvű pártot és az ebből előállott kormányt épen hazánk belügyei rendezésével látom elfoglalva; e szerint hazánk belügyei rendezésének folytatását, sőt tán lehetőségét is e párttal várom és reményem. Ugyanazért már most kijelentem, hogy képviselővé választásom esetére az országgyűlési szabadelvű párthoz csatlakoznám.

Fogadják t. polgártársaim még egyszer bennem helyezett bizalmukért köszönetemet, s vegyék tudomásul azon kijelentésemet, hogyha programmbeszédemben kifejtendő elveim és nézeteim helyesítésre találának: a képviselőjelöltséget köszönettel elfogadom.

A hajdumegyei kir. tanfelügyelő felhívása a női parkiállítás ügyében.

Nagyiméltóságú s méltóságú s fötízteendő és nsgos Dr. S a m a s s a József egri érsek, L i p o v n i c z k y István n.-várdi r. kath. püspök, P á s z t é l y Kovács János ugarvi g. kath. püspök, R é v é s z Bálint debr. ref. püspök, H u z l y Károly debr. róm. kath. prépost uraknak.

Sajtó utján már több ízben történt közhírré, hogy a hajdumegyei tanfelügyelő úrnak tudva van Excellentiád, Méltóságod és Nagyságod előtt, hogy mult 1880. évben megalakult országos női-parkiállítási bizottság elnöké, f. évi augusztus hónapban női ipar cikkekkel és kézmunkákkal országos kiállítást rendez Budapestben. — „Ennek főcélja: feltüntetni azon iparágakat, melyekben a magyarországi nők foglalkoznak, hű képét nyújtani a női kézi munka eddigi haladásáról, az abban nyilvánuló izlés fejlettségéről, végre szakjelentésekbe foglalandó javaslatokat által alkalmat szolgáltatni a netaláni hiányok pótlására és a nők munkakörének terjesztésére.“ — Ezen nemes intenciók azonban csak egy valóstíthatnak meg és ezzel kapcsolatosan a kiállítás

megelőzőleg besugá nekem, hogy egész Oroszországban ő a szabadkőművesek legfőbbje. A járásbírósg tudvalevőleg az ispravnik, a jegyző és a rendőrbiztosból áll. A mi a rendőrbiztosra illette, az vagy nem volt jelen, vagy úgy elbujt, hogy egészen láthatatlanná tette magát; különben is őt a „láthatatlannak“ bívták.

Kviczinoki én mellém, én meg Souvenir mellé ültem. A gyakorlati lantyal nem bírta ezen haszontalan ut s ezáltalán idővesztetés feletti bosszuságát elpalástolni.

— Ez már megint egyike azon neveltséges eszméknek, a mely csakis egy orosz pusztai kamazs fejében fogamzhatik meg, mormolá fekete bajusza alatt — Oh! ezek az oroszok! . . . .

XII.

Mikor mindnyájan leültünk, Petrovits Márton fölemelte vállait; elkezdett gondolkozni, aztán apró medve szeméivel mindnyájunkat áthatóan végig nézett, s mélyen fohászkozva emigy kezdé el mondókáját:

— Tisztelt uraim!

A következő indoknál fogva hívtam meg önéket. A jó Isten gyöngeségek s betegegek által látogat meg engem. Azonkívül intést is keptam már: és a halál órája éjjeli tolvajként közeledik felénk! Nemde így van. atyáskám? kérde az ábrándozó pápához fordulva.

— Ezen oknál fogva tehát — mondá Petrovits hangját lehetőleg fölemelve — és mert nem akarom, hogy a halál engemet kétségletlen leljen meg, képzeletben elhatároztam . . . .

Es erre szóról-szóra ugyan azon monda-

sikere akkor leend valóban biztosítva, ha hazai leányiskolák és nevelő-intézetek abban minél tömegesebben fognak részt venni és az anynyival is inkább égető és elődázhatatlan szükség, mert ezen leánynevelő intézetek vannak első sorban hivatva „a női kézi-munka tanítása által egyrészt gondoskodni arról,“ hogy (életük későbbi szakában, midőn háztartást vezetők, sőt annak épen egyik fentartójává leendenek) „minden nő házi körében, mint nő, minden irányban megfelelően hivatásának s a női kézi munka okoszerű hivatása gyakorlása által az otthon kormányzatát a háztartás igényeinek megfelelőleg vezesse. — másrészt arról, hogy a középosztály azon leányainak, kik támasz nélkül lépnek a világra, egyes kézmunkásságuk gyakorlati és tökéletes elsajátítása által alkalmat szolgáltatassanak existenciájuk biztosítására.“ E szempontból fogva felez országos női-parkiállítást, annak legérdekesebb és legértékesebb részét a nőnevelők és leányiskolák növendékei által részint női kézmunkákból, részint pedig a háziiparnak egy vagy több általuk már eddig felélt ágából már e czélra készített, és a kiállítás III. osztályába beszántandó tárgyaknak kell mindenestetre képezniük; s ez minden bizonynyal sikerülni is fog, ha az említett leánynevelő-intézetek igazgatói, nevelőnői és előjárói a fennebbiekben jelzett eszmék nemességétől és az ügy szentségétől áthatva, az országos női-parkiállítást a maguk körében lelkes ügy szeretettel s buzgalommal és kellő erélyvel anyagilag és erkölcsileg gyámoltani fogják, — melynek megtevésére legyen kegyes (Excellentiád, Méltóságod, Nagyságod) a hatóságok alá tartozó leánynevelő intézetek iskolai hatóságait felhívni és intézkedésének eredményéről annak idejében engem értesíteni.

Nagyiméltóságú közoktatási m. kir. miniszter ur Excellentiája, az országos női-parkiállítás ügyének lehető legsikeresebb előmozdítása végett, f. év mártius hó 6-án 1892-ik sz. a. hozzám intézett rendeletéhez mellékelte nyomtatványokból a kiállítás általános szabályzatát tárgya foglaló „Bejelentési iv“ 2 példányát 1/2 alatt, — a végrehajtó bizottságnak a „nőipar kiállítására“ küldendő tárgyak bejelentésének, elküldésének s a tervezett kiállítás megnyitásának, bezárásának és az oda küldött tárgyak haza szállításának kitűzött határidejére vonatkozó jelentéséből 2/2 alatt színte 2 példányt, — végre a kiállításra felküldendő kézmunkákhoz tájékozás végett szükséges s a kiállítási elnökség által e czélra leküldött mintákból 1 példányt azon tiszteletteljes kéressel van szerencsém átszolgáltatni, hogy (Czimed) a hatóság alá tartozó etri érseki n.-várdi róm. kath. és munkács-ugrvári gör. kath. püspöki egyházmegyei Hajdumegyében kebelezett egyházaiba, továbbá a debreczeni, alsó-szabolcs hajdumegyei ref. egyházmegyékben azonos nagytiszteletű espersei által az egyes egyházak között a legmelegebb ajánlat és azon felhívás mellett közzétetni méltóztatassék, hogy különösen a hajdumegyei, szabolcsi, nánási, földesi, kabai ref., debreczeni róm. kath. és hajdu-dorogi gör. kath. leányiskolák tanítóit és tanítónőit, kik iskoláikban a női kézmunkákat és a házi iparnak több ágát szép (a hajdu-böszörményi ref., debreczeni róm. kath. és hajdu-dorogi gör. kath. leányiskolákban pedig K ö v é r E m i l i a, M o l n á r J a n k a és K ü z m ö s R ó z a a tanítóknak minden tekintetben kitünő) sikerrel és eredménnyel tanítják, növendékeikkel a női-parkiállítás III. osztályába küldendő tárgyakat készítessék.

Minthogy minden női kézmunkákkal és esetleg a háziipar egyik, vagy másik ágával foglalkozó leányiskolákban a tanítók növendékeikkel az évi zárvizsgákra többféle munkát szoktak készíttetni, azokat igen czélserűen felhasználhatják a kiállításra leendő felküldés végett; ugyanazért kegyeskedjék (Czimed) a nevezett tanítézetek előjáróit és iskolaszé-

tot idézte, melyet két nappal azelőtt anyámnak hadart el.

— Ezen határozatom erejénél fogvást — mondá, már most ordítva s öklével az asztalon levő papirosra csapva — fogalmazzam ezen okmányt, s lettek az illetékes rendőrök tanuknak meghiva. A mi pedig az én akaratomat illeti, arról az ezen okmányban tartalmazott paragrafusok fognak önének fölvilágosítást adni. Eddig én uralkodtam hanem most már belefáradtam.

Petrovits Márton föltéve a gömbölyű szemüveget: aztán kezébe vevé egyikét a teleirt okmányoknak, a miből aztán következőleg kezdett el olvasni.

— Birtokfoglalási okmány: A lovasszerepbeli zászlótartó s nemesi születésű Charloff Petrovits Márton földbirtokára vonatkozólag; általa saját akaratából józan ésszel fogalmazva: melyben mindazon földbirtokok pontosan meg vannak jelölve, melyek leányaira maradnak:

— Anna, Eulempia hajtsátok meg magatokat. Mind a ketten meghajoltak.

— Továbbá föl van benne jegeztve, hogy a jobbgyök s a többi fundos instructus . . . . akarom mondani szarvasmarhák, miként osztassanak fel leányaim . . . . között.

Az okmány saját kezem aláírásával van ellátva.

— Ezt ő maga szerkesztette sugá az ispravnik az ő örökös mosolyával Kviczinuszkinek a fölébe.

— Azt akarja, hogy megcsodáljak szép-irányát.

olyt, köv.)

keit figyelmeztetni, és azoknak jóáratába és ügybuzgalmába a legmelegebben ajánlani, hogy a felügyelők alá tartozó leányiskolák és nőveldek tanítónőit utasítsák oda, miszerint a kiállítás megnyitásának f. évi augusztus 14. történt elhalasztása folytán elegendő idejűk lévén az oda küldendő tárgyaknak gondtal, jó izléssel és külsőnivaló elkészítésére, — használják fel az időt szorgalommal és az évi zárvizsgába készítendő munkákat már jó eleve tervezés-rűleg és a kiállításra leendő felkúldásra tekintettel készíttessék el a növendékekkel, még pedig annak figyelembe tartása mellett, hogy az egyes női kézimunkák és iparczikkek (p. o. kötés, horgolás, hímzés, művirágok, asztal és nyakkendő, ágycserzők, keztük stb) a házi ipar egyes ágaiból (p. o. a szalma vesszőfonás, gyulult forgácsból és falevelekből való dolgozásokból) készíthető kiállításra alkalmas tárgyaknál a kezdetlegességtől a jóig és tökéletességig történt haladási fokozatok szemléltetésére alkalmasak.

A tervezett kiállításra vonatkozólag a leányiskolákkal és nőveldekkel tájékoztató végzet az alább következőknek mielőbb leendő tudomására mély tisztelettel van szerencsém felkérni. (Czímédet.)

1) Az országos női-kiállítás határnapjai a végrehajtó bizottság f. évi február hó 14-én tartott ülésének határozata szerint következőképpen állapították meg.

a) Bejelentések elfogadtnak f. 1881. évi július 1-ig, s azok a) Az országos női-kiállítás irodájába: Ferencziek bazára I. emelet* küldendők.

b) Tárgyak beküldendők július 1-től 16-ig.

c) Megnyitás augusztus 14-én.
d) Bezárás október 16-án.

e) A kiállításra elküldött tárgyak el (haza) szállításának záros határideje november hónap 1-je. Az ez ideig el nem vitt tárgyak, a kiállítási pénztár javára elárvereztetnek.

2) Minden a hazában nők által készített és kiállításra méltó iparczik és kézi munka elfogadjatik, melyek az ott rendezendő V. osztály közül a munka neme szerint egyik vagy másikba fognak beosztani. „A kiváló tárgyak, különösen az I. osztályhoz tartozók a bizottság által rendezendő sorjáratok számára vásároltatnak. A sorjáratok nyereségeit csupán ki állított nőiiparczikkek és kézimunkák képezhetik. Az első csoportba tartozó tárgyakra az eladási ár kivételül kiteendő. Az eladás közvetítéséről a végrehajtó bizottság gondoskodik közvegi által. Az eladás után 5% közvetítési díj számítatik.”

3) Szabadságában áll a feleknek saját szekrényüket illetőleg alvanyukat használni. Üvegsekrenyeikről a bizottság csak korlátozott számban gondoskodik. Asztalokat a bizottság díj nélkül ad.

4) A kiállításra bejelentett tárgyak a beküldés előtti héten egy előjűrys által megvizsgáltatnak, s a kiállításra nem méltó tárgyak visszavetettek. Az előjűry minden városban a vidéki bizottság, — melynek szervezéséről a végrehajtó bizottság gondoskodik, a központban pedig a végrehajtó bizottság által alkotandó külön bizottság képezi, mely azonban felülbíráli jogát a szükséghez képest a vidékről érkező összes tárgyakra is kiterjesztheti.”

5) „A végrehajtó bizottság a hazai közlekedési vállalatoknál gondoskodni fog a lehető szállítási kedvezmények kieszközöléséről. Beszállító, csomagoló, ügyelő közvegi szervezettek, melyek egész a tűzbiztosításig és esetleg vissza csomagolásig minden megbízást teljesítenek. Ezen szolgálatok a felek által részben vagy egészen igénybe vehetők; de — a tűzbiztosítást kivéve — nem kötelezők. Az ezekért járó mérsékelt díj arányosan kivettetik, s az a kiállítás bezártakor fizetendő. Szigorú intézkedés történik a gyöngyöknek pontos megőrzése és a tárgyaknak azokban leendő visszazállítására iránt.”

6) Térdjark: falitér folyómétere (egy és fél méter magasságon felül) 1 frt, falmellettér 2 frt, szabadon állótér 4 frt, szekrényben 6 frt. A fizetendő térdjark minimuma 1 frt. Azon kiállító, ki tárgyai után csak minimumis térdjark fizet, ezt a bejelentéssel tartozik beküldeni. A többi térdjark a tárgyakkal egyidejűleg lehetőleg postai utalványon küldendők be.”

7) A „III. osztály: Nyilvános és magán leányiskolák és intézetek, tanműhelyek csoportos kiállítás. Az e csoportba tartozó kiállítók az I. osztályra kiszabott térdjark felét fizetik.”

Leányiskoláinknak s nőveldeinknek és az ezen intézetek tanítónőinek a budapesti női-kiállításra való részvétele hazafias dolog, és azon kívül egyrészt a kiállítóknak névze is sok tekintetben anyagilag hasznos, de meg másrészt a „női munka képességének helyes irányban való terjesztése társadalmi és közgazdasági szempontból hazánkban is egyaránt kiváló jelentőséggel bír, mert a nők foglalkozását erkölcsi irányban előmozdítja, s különösen a közüök saját erejükre utalt szegényebb sorsuaknak megélhetését könnyebbé teszi, sőt biztosítja;” végre a nemzeti munkaerőt, több új irányban és tekintetben szaporítja, mi pedig a nemzeti közmívelődés és közvagyon gyarapodását, s azáltal még az anyagi jólétet mozdítja elő. E nemes célok eléréséhez legyen szives Czíméd a többször említett kiállítás ügyének, hathatos pártfogása, ismert hazaszeretete, s közügyeink iránt lelkes jó akarata által lehetővé tenni, és az

egy-egy házak előjáróinak, s iskolaszékeinek ajánlani, hogy felügyelők által kiállítandó tárgyaknak csekély költségeit sziveskedjenek az ügy érdekében fedezni.

Debreczen, ápril 13- 1881.

Kis József,
kir. tanfelügyelő.

A z á r v i z.

Hódmezővásárhely ápril 12. Tegnap az esti vonattal érkezett meg a védelmünkre ki nevezett Faschó-Moys miniszteri biztos ur, azonnal részvétet a vészbizottság ülésében, hol a helyzetet Ábrai polgármester terjesztette elő. A miniszteri biztos ur ma reggel kiment a tiszai védőtöltesek megszüntetésére; vele ment 410 főszerelt katoná és 1100 főnyiköz-munkák. A katonák magyar ajku derék fiúk, egymást biztatva mentek a töltésekre az árral megküzdeni. Pultz altábornagy ma hajnalban Temesvárról jöve gőzhajóval, megszemlélte veszélyeztetett vonal részünket és megette a szükséges intézkedéseket a bekövetkezendő katasztrófa esetére. Porgány mindig vésztőlés; emberfeletti iszonyú küzdelemünk tanítja, hogy a növekvő ár és a mindig gyöngülő töltések dacára e pillanatban még urai vagyunk a helyzetnek! A következő pillanatra Isten kezében van. A tulodai vesszősi töltés még válságosabb helyzetben áll. Köröltés-einken több mint 1000 kubikos dolgozik s közérő szállítja az iszonyu sárban a karókat. Tisza, Maros, Szamos ár.d.

Szolnok ápril 12. A Jász-Nagy Kan-Szolnokmegyében folytonosan növekvő áradások következtében Mezőtur városa, valamint a Taskony és Mircho gátak által védett tiszamenti községek, sőt Kunhegyes, Kisujszállás, Karczag kunvárosok is veszedelemben forognak. Gróf Batthyány József főispán Szolnokon éjjel-nappal állandóan működő vészbizottságot alakított, mely a veszélyeztetett helyeket minden irányban figyelemmel kíséri és a szükségesnek látszó intézkedéseket erélylyel foganatosítja. S ipos alispán Mojsisovics főmérnökkel a tiszamenti gátak védelméről van, — hova ma reggel Tisza királyi biztos Szegedről elindította a Bloksberg gőzhajót s a Hova már előbb Pap Elek védekezési biztos kérelmére katonaság is küldetett ki; az éjjeli vonat pedig egy műszaki századot szállított Fegyverekre, a század rendeltetési helye Taskony. A hajdum egyei jegyző Mezőtur védelméről van; támogatására szintén katonaságot küldtek. A főispán ma a víz által csaknem teljesen ellepett szandai gátat személyesen járta végig s meggyőződést szerzett a védelmi intézkedések foganatosításáról. Ha szél és eső nem lesz, reményünk van, hogy a kitaró erélylyel folytatott védekezés mellett a katasztrófát kikerüljük.

Külföld.

Szerbia királyságá emelése. Mióta Románia királyság lett, az agitáció a szerb királyság érdekében a prágai Politikaire szerint élekenben folyik, mint valaha és pedig Milán fejedelem és kormánya legteljesebb támogatásával.

A görög kérdéshez. Az Agenzia Stefáni jelenti Athénből: A görög kormány a hatalmak jegyzékére azt fogja válaszolni, hogy a Konstantinápolyban székelő nagykövete által megállapított javaslatokat elfogadja. A király és a kormány tőlük telhetőleg mindent elkövetek, hogy más eredményt érjenek el; a hatalmak szilárd akaratával szemben azonban engedniök kellett. Biztosnak mondják, hogy a német császár és az orosz császár sürgőnyint intézet a görög királyhoz, a melyben azt tanácsolják az utóbbinak, hogy fogadja el a hatalmak javaslatait.

Napi hírek.

— Szapáry Gyula gr. tegnap a képviselőházban kettős gratulációban részesült. Neve napja alkalmából számos képviselő aláírásával ellátott üdvözlő iratot kapott és a kik neki szóval gratuláltak, azok, a konverzióról szóló törvényjavaslat előterjesztése miatt is üdvözöltek.

— Igen érdekes előadás lesz holnap színházunkban. Tóthfalusi Gusztáv jutalomjátéka alkalmából a jutalmazott iránti sziveségből „Ernani” opera 3-ik felvonásában a dalárda szép hangú tenoristája Balogh György ur is részt vesz. — A „Cox és Box” című bohózat czimszerepeit pedig Cziffer Nándor és Kerekes Géza műkedvelők játsszák. Ajánljuk az előadást a közönség figyelmébe.

— Sonkák a hűvétü ünepreke egyik legfőbb bevásárlási cikkét képezik a gazdaszonyoknak, ép azért tudatjuk, hogy ilyenek igen kitűnő minőségben és legolcsóbban ifj. Bánki Istvánnál Piacz utcán kapható

— A kik táncolni akarnak megtanulni, azoknak most ugyancsak jó alkalom kínálkozik. Tóth Soma a szántárszertanunk jeles komikusá mint kitűnő táncmester országsszerte ismeretes, mint haljuk a nyáron városunkban marad s itt táncztanítással fog foglalkozni. Ajánljuk őt a szülők figyelmébe, anyival is inkább, mert így tavaszal a tánczolás a gyermekre egy cseppet sem veszélyes. mig jelen ki van téve a meghűlésnek. — Ha elég jelentkező lesz, a miben kétkedni sem lehet, ugy tánczolonokat is fog rendezni. Tóth Somával értekezhetni naponként a színháznál.

— Gyászjelentés. Mely fájdalommal je-

lentjük szeretett nőm illetőleg édes anyámnak, Szabó Juliánna, előbb Deák Györgyné, utóbb Soos Jánosné asszonyoknak husszas súlyos szenvedés után, élte 47-ik második házassága 13-dik évében folyó hó 12-én d. u. 4 órakor történt elhunytát. Földi részei f. hó 14-én d. u. 3 órakor, a kiszáppanos-utczai 555. számú háztól, a reform. nagytemplomban tartandó egyházi szertartással, tétének örök nyugalomra. E végtiszességtételre rokonainkat barátainkat, ösmerőseinket s általában a résztvevő közönséget tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1881. ápril 12. Soos János, Deák István nejevel Kis Juliánával, s Juliánna, István, Zsuzsánna gyermekeikkel.

— Színházunkban pénteken és szombaton nem lesz előadás. Az ezután következő előadások már kívül ennek a bérleten s bérletszűnelben fognak tartatni.

— Somoskeőy teljesen fe mentetett. A legfőbb ítélőszék III. büntető tanácsa Zuvich József elnöklete alatt tegnap tárgyalta Somoskeőy Géza ügyét. A bíróság 3 óra hossán át tárgyalta az ügyet. A kihirdetett határozat szerint az alsó bíróságok határozatai megváltoztatásával, Somoskeőy ellen az összes (16) ügyben a további eljárás teljesen beszüntetett. Ezen határozat azon elvi kijelentést tartalmazza, hogy vádlottnak, mielőtt az első bíróság a vád alá helyezés kérdésében határozott, joga van a vizsgálat beszüntetését kérni s egy szersmüd azon elvet is kimondja, hogy kérelem elutasítása esetén felebbezésnek helye van.

— Boros Sándor sarkoraktár-tulajdonosnak lapunk mai számában olvasható hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Egy rémregénybe illő távirata van a „P. L.” tegnap esti lapjának Konstantinápolyból, a mely így szól: „Az angol születési Suter, a várnai volt konzul fiát és a bánya-mivelő társaság derék hivatalnokát nejevel együtt elrabolták. A rablók az asszonyt később szabadon bocsátották, Suter kiadásáért azonban 15,000 font sterlinget követelnek. — Göschchen angol követ ez ügyben azonnal lépéseket tett a portánál.”

A hírlapirók nyugdíjintézte ügyében vasárnap tartott az alakuló közgyűlés, mely megkezdte az alapszabályok újabb megvitatását. Több pontot módosítottak, de azt egészen le nem tárgyalhatván, hétfőn délután folytatták a tanácskozást. A vitás pontok mindegyikére nézve létrejött a megegyezés, Ezután Ujváry Lajos a tagok névsorát olvasta fel és konstatalta, hogy az alapszabályokban kikötött ötven tagnál már többen: hetvenen jeleztettek s így a hírlapirók nyugdíjintézetét megalakulnak nyilvánította. Bejelentette nyugdíjalapra eddig befolyt adományokat is, melyek összesen 17,300 ftra ragnak. A gyűlés, az alapszabályok megerősítésének kieszközölésére s az egylet ügyeinek ideiglenes vezetésére, bizottságot választott, melynek idején egybehívja az élők-választó közgyűlést. Végül köszönetet szavaztak Urváry Lajosnak a tanácskozás tapintatos vezetéséért.

— Megint színház égés. Rövid időközben a harmadik színház lett a lángok martalékává. Az Athén melletti phaléri színház ugyanis, mint francia lapokban olvassuk, közelebb ki-gyult és rommá égett. E meglehető nagyságu színház a phaléri öböl mentén fektűt, hol a szép időben nyaralni szokott az athéni elegáns világ Nyáron át francia operette-társaság szokott itt előadásokat tartani. Emberélet, szerencsére nem esett áldozatul a tűzvésznek, mely darab időre megfosztotta a görög főváros közönségét egyik legkedveltebb szórakozási helyétől.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest, ápril 13. (Érkezett d. u. 2 óra 30 perczkor. M. t. i.) A magyar honvédelovasság felügyelő állomása felállítását 6 felsége elfogadta; a honvédhuszár ezredek két dandárra osztatnak.

SEGED, ápril 13. (Érkezett 2 óra 20 perczkor.) A külső vonalon Veszősnél veszély fenyeget. Itt és Porgánynál a víz a töltéssel már egyenlő magas. Szarvas határán gátszakadás következett 8000 hold termő föld elborított. Obecsnél szintén jelentékeny töltés szakadás történt s ennek következtében a víz apadt.

Csongrád, április 13. (Érkezett d. u. 4 óra M. t. i.) Ma hajnalban félhárom órakor megköndült a vészharang. A gőzmalom alatti kőhid alatt a víz beömlik a körgáton. Városunk egyrésze okvetlenül s ha a vizet felfogni nem sikerül az egész város áldozatul eskik. — A kétségbeesés iszonyú.

Páris apr. 13. (Érk. d. u. 2 óra kor.) A tunisi francia konzul kijelenté a beynek, hogy Franciaország nem akarja Tunist elfoglalni, sem a beyt letenni, csak saját határait akarja biztosítani. A bey állítólag segíteni fog Franciaországnak a khumirek ellen.

Bécs, apr. 13. (Érk. d. u. 2 óra kor.) Albániából írják: a Prizrendi liga valószínűleg feloszlik benső egyenetlenség miatt s Ibrahim pasa seregétől féltében. Több törzs hűségét ígért a szultán kormányának. A liga ez okból nagy tanácskozást tart.

Szt.-Pétervár, ápril 13. (Érkezett d. u. 2 óra 26 perczkor. A nagy admirálli állást megszüntetik. Ez állást ekkoráig Constantin nagyherczeg töltötte be.

Konstantinápoly, ápril 13. (Érkezett d. u. 2 óra 30 perczkor.) Imeretinsky a muszka czár rendkívüli követe. a sul-tánnál ebédelt; holnap Athénbe utazik. Chiosban újabb földrengés fordult elő. Rettenetes pusztulás.

Collegno, apr. 13. (Érk. 3 órakor.) Orvosi tanács folytán Kossuth pár hétre a tengerpartra utazik, azután eladja házáat és Turinba költözik.

Sz.-Pétervár, ápril 11. (Érkezett d. u. 4 óra M. t. i.) Megczáfolják, hogy Suvaloffnak Bécsben titkos küldetésé lett volna.

London, ápril 13. (Erkezett d. u. 4 órakor. M. t. i.) Goeschen konstantinápolyi angol követ visszahivatik, helyébe Dufferin lord megy ki most pétertári követ. Pétertári követ Pagel lesz valószínűleg. Az agrazius liga ülése Dublinban elégtelennek nyilvánította az agraziusi törvényt.

Bécs, ápril 13. (Ered. sürg.) A Pol. Corr.-nak Albániából érkezett tudósításai a prizrendi liga nemokára bekövetkező önkényes feloszlásáról tesznek említést, a melynek oka részint az Ibrahim basa hadcsapatától félelem, részint pedig a párt kebelében támadt egyenetlenség. Dja kova lakosai felmondták a liga iránti engedelmességüket. Halkandelen mohamedán lakosai a szultán és kormánya iránti hűségük és ragaszkodásuknak nyilt kifejezést adtak. A prizrendi liga e jelenségek tekintetéből minden kültagját meghívta egy nagy tanácskozásra Prizrendbe.

Bécs, ápril 13. (Ered. sürg.) Koblyan és Leky nyugot galicziai községek hónapok előtt kérényt adtak be az orosz császárhoz azon kéressel, hogy lépjen közbe és segítse őket egy köztük támadt viszályban. Midőn erre se választ, se közbenjárást nem nyertek, a szt.-pétervári cs. k. orosz követséghez fordultak, mely az ügyet a galicziai helytartóságnak adta át, mely részéről ismét a krosnovi hatóságot bizta meg az ügy további vizsgálatával. A tény álladék konstatalása után elrendel a hatóság az illető autonóm községi hivatalnokok hivatalukból való fel-függesztését, mit a bizottság is helyeselt. A helytartóság erre a bizottsággal egyértelműleg a fenti községek előjáróit és hivatalos közvegi hivataluktól felfüggeszté, őket 3 évig az ujonnan megválasztás alól kizárta és Leky községet feloszlatta. A részes zugirások ellen a vizsgálat elrendeltetett.

Piaczi árak a heti vásáron.

1 hectoliter buza	8 62—9.76
1 „ kétszeres	6 66—7.32
1 „ rozs	6 50—7.16
1 „ árpa	3.74—4.06
1 „ zab	2.12—2.60
1 „ tengeri	3.97—4.55
1 „ köles	3.74—4.06
1 „ köles kása	8.94
1 „ zsák burgonya	1.60
100 kilo szalonna	62, 62 1/2, 63.
100 kilo háj	61, 63 1/2, 65.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap Csütörtökön, Tóthfalusi Gusztáv jutalmául bérlet folyamban adatik: Balogh György, Cziffer Nándor és Kerekes Géza műkedvelő urak közreműködésével.

COX ÉS BOX ERNANI.

bohózat 1 telvonásban.
Dalnű 3-ik felvonása.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértesi Arnold.

A legkittűnőbb, gyorsan száradó szag- és per-nélküli szobapadlat—fénymáz puha vagy kemény fapadozatokhoz. Kapható: Dr. Rotschnek V. Emil gyógyszerárban. (1 liter vagy 1 kilo sűrű ára 60 kr.) Vidéki rendelések bedugott bádógokban kényelmesen és óráon eszközölh tők.

SCHWARZ M.
FÉRFI DIVAT-ÜZLETE
Kistemplom-bazár épületben 5. sz. a.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **FÉRFI DIVAT-ÜZLETEMET** a

tavaszi idényre

dúsan berendeztem; ajánlom következő cikkeimet különös figyelmébe:

Tavaszi férfi-öltönyök felöltők	10 frttól kezdve.
" " gyermek-öltönyök felöltők	9.50 krtól "
" " " " " " " "	3.50 " "
" " " " " " " "	5 frttól "

A raktáron levő **divatos gyapjuszövetekből** öltönyök mérték után is megrendelhetők, s a legjutányosabb árakban s a legrövidebb idő alatt elkészítettek.

Férfi kalapok a legújabb és kedvelt formákban 2 frttól kezdve.
Gyermek " " " " " " " " a legújabb és kedvelt formákban 90 krtól "

Szines creton-lapok a 1.20., 1.60., 1.80., 2.25. és 2.40.

Gallérok és kszelők új formákban.

Nagy választék férfi-nyakkendőkben a legolesőbb árban.
Gummi-köppönyegek a 10 frt 50 kr.
Esernyők, séta-pálcák, glace- és szarvasbőr-kezttyük, nemkülönben mindentéle **UTI ESZKÖZÖK** kaphatók. Végtül ajánlom kiténő gyártmányu **férfi czipő-raktáromat** igen olcsó árban.

KIS-TEMPLOM-BAZÁR 5. sz. a.

SIRKŐ-RAKTÁR
DEBRECZENBEN.

Van szerencsém tudatni a n. é. helybeli és vidéki közönséggel, hogy az eddig három helyen levő sarkő-raktáramat a főpiacon **VECSEY IMRE** ur házánál egyesítettem, e szerint a mai naptól fogva **nagy raktáram** ott leendő, melyet dúsan be is rendeztem. Nagy választékban van kül- és belföldi

MÁRVÁNY, GRANIT, SYENIT
és
PORPHIR

igen szép veres, kék, szürke, fekete apró fehér szemcsékkel és sötét szürke színben

a legolesőbb árakban számítva.

Készíték **családi czimereket** s másnemű díszítványokat kőbe metszve, továbbá **siriratokat** bármely európai nyelven, a legfinomabb aranyozással és **sírszegélyeket.**

Fővállalom a síremlékek föllállítását és a régi sarkövek ujjíttását, akár helyben akár vidéken, a legjutányosabb árak mellett. Üzletemnek 20 éven át fentállása óta tanúsított pártfogását a n. é. közönségnek megköszönve s kérve továbbra is bizalmát maradtam tisztelettel

Boros Sándor,
kőfaragó.
Raktárhelyiség DEBRECZENBEN, főpiacz VECSEY-ház alatt.

VETEMÉNY-MAGVAK
FRANCZIA és MAGYAR
LUCZERNA, LÓHERE,
TAKARMÁNYRÉPA, MUHAR, BÜKKÖNY, ugyszinte
KONYHA-KERTI- és VIRÁGMAGVAK
a legjobb minőségben
és a legjutányosabb áron kaphatók

Gaszner Károly,
fűszerkereskedésben Debreczenben,
czegléd-utcán.

Csász. kir. kizárólag szabadalmazott
PATENT-DISZ-EVŐ-ESZKÖZÖK.

A szabadalmazott-disz evő-eszköz a legújabb, legegészségesebb és legjobb a mindennapi használatra. Főltétlenül a legszebb dísz minden háztartásban. Az alább felsorolt eszközök minden drbjában, kés, villa, stb.-ben egy pompásan sikerült drágakő imitáció: amethyst, Opal, Saphir, Rubin, Smaragd, stb. van beillesztve. Az összes következő felsorolt áruk teljesen ezüst fehér ércből készítve, mely még sok évi használat után is valódi ezüstsínét megtartja. A következő felsorolt tárgyaknak fehérén maradás 10 évig biztosított. Következő 24 db szab. ékszer-asztali eszköz ára összesen 7 frt 75 kr.

6 db szab. ékszer-asztali kés.	
6 " " " " " "	villa.
6 " " " " " "	evő-kanál.
6 " " " " " "	kávés-kanál.

Összesen 24 drbnak mesés olcsó ára csak
3 frt 75 kr. irásbeli jótállás mellett a minősége és fehérén maradásáért, nesen e czélra készített tokban szállítjuk csak 7 frttól mind a 48 darabot. Ezen kívül ajánljuk: szabadalmazott-ékszer-levessmerítőt drb 50 kr.; tejmerítőt, szab. 35 kr.; főzéllekanál szab. tömör 45 kr.; nagy tálaló tálcát 90 kr.; 1 tejkanna, közép nagyságú 2 frt 50 kr.; egy theáskanna közép nagyságú 3 frt; cukor szelencét szegély és fedéllel 1 frt 80 kr.; 1 cukor szelencze legfinomabban vésett 2 frt 40 kr.; asztali gyertyatartót, elegans, magas göthalaku párját 2 frt 25 kr.; ugyanaz legfinomabban véssé 3 frt 25 kr.; bors és só tartó 60 kr.; eczet- és olaj-tartó, 2 részű köszörűit kristály üveggel 3 frt 50 kr.; 4 részű 4 frt 75 kr.; asztali tüzelőszertartó, piramid 1 frt 20 kr.; dohány szelenczék, véssé, ruganyos fedéllel 1 frt 25 kr.; üveg-dugókat komikus alakokkal, 3 drb 60 kr. és még ezer más tárgy, 10 évi jótállás mellett minden árucikknel egy annak fehérén maradására és legjobb minőségükért.

Megrendelések utánvétellel, vagy az összeg beklüldése mellett pontosan és lelkiismeretesen teljesítetnek, a megrendelések intézendők:

BLAU & KANN, General-Depositaire,
Wien, I. Heinrichshof.

NB. Száz meg száz köszönő és elismerő iratok iródnakban nyilvános megtekintés végett szolgálata állanak; utánzás és hamisítás törvény szerint büntetettnek.

Haszonbérbe kiadó.

Tisza-Csegén a pusztá-cserepesi birtokból **500 hold** egészséges és jó **legelő** folyó év végéig, vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Ertekezhetni a cserepesi pusztán, u. p. T.-Csege **Justh Ferencz** tiszttartónál.

Mária-celli
GYOMOR-CSEPPEK,
jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen.

és feltűnőhatatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, rossz szagú lehellet, szelek, savanyu felbőgés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés, hűgkőképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, fájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörös, székszorulás, a gyomornak túlerheltsége étel és ital által, gillzta-, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcse ára használat utasítással együtt 35 kr.

Kapható Debreczenben Dr. Rotschneck Emil és Göllt Nándor urak gyógyszerárjaiban, valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárjában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben
Brady Károly,
az „órángyalhoz” címzett gyógyszerárjában Kremzierben, Morvaországban.

IGÉRVÉNYEK

A M. K. NYEREMÉNY-SORSJEGY
april hó 15-ki húzására
lőnyeremény: 100,000 frt
levonás nélkül
3 frt 50 kr. helyéggel együtt.
„laparegyesületi tak. és hitelintézet”-nél

Arverési hirdetés.

Vagyonbukott Károly József debreczeni kereskedő és neje Vrancsek Mária csődhitelvezői választmányának folyó alólikt évi mártius 16-ról 32. sz. a. kelt határozata folytán a Klekner Manó által Károly Józseftől kézzálogul kapott következő követelés és kötvények, u. m.:

1. Sesztina Károly, Bosznai Károly és Kacsó Ferencz csődtömege ellen Váradi József teleressége alatt bejelentett 2640 frt tőke és járuléka iránti követelés.
2. Az első magyar általános biztosító társaság által az 1865-ik évben kiállított s 240 frt kölcsön összeggel terhelt 2000 frtról szóló életbiztosítási kötvény.
3. A „Gresham” biztosító társaság által az 1865-ik évi május 1-ső napján 51566 sz. a. kiállított 2000 frtról szóló életbiztosítási kötvény.

A folyó április hó 27-ik napján délután 3 órakor a helybeli kir. törvényes árverési termében megtartandó nyilvános árverés a leg többet ígérőknek készpénz fizetés mellett, — szükség esetén — a kikiáltási árul szolgáló névértéken alóli is el fognak adatni. Kelt Debreczenben, 1881. évi április hó 11-én.

Paksy Imre,
kir. közjegyző.

Dr. SZÉCSI
FOGPORA és SZÁJVIZE

csak az alólikt helyeken kapható. Főraktár Tamássy gyógyszerár Debreczen, raktárak Mihalovits István urnál Debreczen, az „Arany kereszt” gyógyszerár Nagyváradon, Podhraczký Ferencz N. Szalonta.

Mind a dobozokon, mind az üvegeken a felhaláló s a főraktárnok neve nyomtatva van s a Dr. Szécsi pecsétjével vannak elzárva. Minden másnemű csomagolás és kiállítás utánzásra mutat.

Egy eredeti doboz fogpor 60 kr.
Egy üveg szájvíz 60 kr.